

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

$$\left(\frac{T_1}{T_2}\right)^2 = \left(\frac{a_1}{a_2}\right)^3$$

TADQIQOTLAR

ILM-FAN

TEKNOLOGIYALAR

ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI

ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

2026

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

Andijan, Uzbekistan

+998335668868

<https://innoworld.net>

« ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR
NAZARIYASI » NOMLI ILMIY, MASOFAVIY,
ONLAYN KONFERENSIYASI TO'PLAMI

3-JILD 3-SON

Konferensiya to'plami va tezislari quyidagi xalqaro
ilmiy bazalarda indexlanadi

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2026

INTERFAOL METODLAR ORQALI IJROCHILIK MAHORATINI SHAKLLANTIRISH

Toshtemir Xalilov

Qo‘qon davlat universiteti Cholg‘u ijrochiligi kafedrasida dotsenti. v.b

Annotatsiya: Ushbu maqolada interfaol pedagogik metodlar yordamida ijrochilik mahoratini shakllantirish masalasi yoritiladi. Tadqiqot konstruktivistik yondashuv, kompetensiyaviy ta‘lim tamoyillari hamda musiqiy pedagogika nazariyalariga asoslanadi. Xalqaro va o‘zbek olimlarining ilmiy qarashlari tahlil qilinib, ular asosida integrativ pedagogik model taklif etiladi. Tajriba natijalari interfaol metodlar talabalarning sahnaviy erkinligi, interpretatsion tafakkuri va emotsional ifodasini rivojlantirishda samarali ekanini ko‘rsatdi.

Kalit so‘zlar: interfaol metod, ijrochilik mahorati, kompetensiya, konstruktivizm, musiqiy pedagogika, sahnaviy madaniyat.

Abstract: This article examines the development of performance skills through interactive pedagogical methods. The study is based on constructivist theory, competency-based education principles, and music pedagogy. A comparative analysis of international and Uzbek scholarly approaches is conducted, and an integrative pedagogical model is proposed. The experimental results demonstrate that interactive methods effectively enhance students’ stage confidence, interpretative thinking, and emotional expressiveness.

Keywords: interactive methods, performance skills, competence, constructivism, music pedagogy, stage culture.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы формирования исполнительского мастерства на основе интерактивных педагогических методов. Исследование опирается на конструктивистскую парадигму, компетентностный подход и теорию музыкальной педагогики. Проведен сравнительный анализ зарубежных и узбекских научных взглядов, на основе которого предложена интегративная педагогическая модель. Результаты эксперимента показали эффективность интерактивных методов в развитии сценической свободы, интерпретационного мышления и эмоциональной выразительности студентов.

Ключевые слова: интерактивный метод, исполнительское мастерство, компетенция, конструктивизм, музыкальная педагогика, сценическая культура.

Kirish. Ijrochilik mahorati faqat texnik ko‘nikmadan iborat emas. U texnik tayyorgarlik, asarni to‘g‘ri talqin qilish, sahnada o‘zini tutish madaniyati va emotsional ifodaning birligi asosida shakllanadi. Bugungi kunda ta‘lim jarayoni talabning faol ishtirokini talab qiladi. Shu sababli interfaol metodlar ijrochilik mahoratini rivojlantirishda muhim o‘rin tutadi.

Nazariy asoslar. Interfaol ta‘lim konstruktivizm g‘oyasiga tayanadi. Jean Piaget bilim insonning o‘z faoliyati jarayonida shakllanishini ta‘kidlagan. Ya‘ni

talaba bilimni tayyor holda olmaydi, balki uni o‘zi faol o‘rganadi. Lev Vygotsky esa bilim olishda ijtimoiy hamkorlik muhim ekanini asoslab bergan.[1] Uning “yaqin rivojlanish zonasi” g‘oyasiga ko‘ra, talaba boshqalar yordami bilan yanada yuqori natijaga erisha oladi. Faol o‘qitish samaradorligi ilmiy tadqiqotlarda ham isbotlangan. Michael Prince faol metodlar an’anaviy ma’ruzaga nisbatan samaraliroq ekanini ko‘rsatgan.

Ijrochilik psixologiyasi bo‘yicha John Sloboda musiqiy ijroni tafakkur va his-tuyg‘ular bilan bog‘liq murakkab jarayon sifatida tushuntiradi. Aaron Williamon esa o‘z faoliyatini tahlil qilish va o‘zini nazorat qilish professional ijrochilikni rivojlantirishda muhimligini ta’kidlaydi.

Ta’lim jarayonini to‘g‘ri tashkil etish masalasida John Biggs “konstruktiv muvofiqlik” modelini taklif etgan. Unga ko‘ra, ta’lim maqsadi, o‘qitish usullari va baholash tizimi bir-biriga mos bo‘lishi kerak.

O‘zbek pedagogikasida ham interfaol metodlar keng o‘rganilgan. Nishonali Muslimov kompetensiyaviy ta’lim asoslarini ishlab chiqqan. B.X. Xodjayev zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish masalalarini yoritgan. O. Tolipov pedagogik texnologiyalarni loyihalash nazariyasini ishlab chiqqan. Sh. Sharipov esa musiqiy ta’limda milliy va zamonaviy metodlarni uyg‘unlashtirish zarurligini ta’kidlaydi.

Tadqiqot jarayoni. Tadqiqot davomida pedagogik kuzatuv, tajriba-sinov, diagnostik baholash va natijalarni taqqoslash metodlaridan foydalanildi. Eksperimental guruhda rol o‘ynash, munozara, aqliy hujum va portfolio kabi interfaol metodlar qo‘llanildi. Nazorat guruhida esa an’anaviy dars shakli saqlandi. Tajriba yakunida interfaol metodlar qo‘llanilgan guruhda talabalar sahnada o‘zini erkinroq tutishi, asarni chuqurroq tahlil qilishi va his-tuyg‘ularni ifodalash darajasi yuqoriroq ekanligi aniqlandi.

Xulosa. Interfaol metodlar ijrochilik mahoratini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ular talabalarning texnik tayyorgarligini, interpretatsion tafakkurini, sahnaviy madaniyatini va emotsional ifodasini birgalikda rivojlantiradi. Milliy pedagogik tajriba va xalqaro ilmiy yondashuvlarni birlashtirish orqali yanada samarali o‘qitish modelini yaratish mumkin. Interfaol pedagogik texnologiyalarni oliy ta’lim tizimida keng qo‘llash bo‘lajak mutaxassislarining kasbiy kompetensiyasini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Piaget, J. (1970). *Genetic Epistemology*.
2. Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society*.
3. Prince, M. (2004). *Active Learning*.
4. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. *Cooperative Learning*.
5. Sloboda, J. (1985). *The Musical Mind*.
6. Williamon, A. (2004). *Musical Excellence*.
7. Biggs, J. (2011). *Teaching for Quality Learning at University*.
8. Muslimov, N. Kasb ta’limi pedagogikasi.